

Protokoll fört vid diskussionsstämman i Ytteringe
tisdagen den 8 mars 1915.

Som ordförande fungerade Knut Thulin och
som sekreterare Josef Nilsson och Algot Petersson
§ 1.

Stämman förklarades öppnad, samt upplästes
två frågor, som voro inlämnade till diskussion,
den ena av Gustav Andersson, vilken lydde så:
Varför emigreras så mycket, och vad kunna vi
göra för att hämma emigrationen? Den andra av
Rudolf Håkansson och hade följande lydelse:
Är det nyttigt för ungdomen att vistas borta
ifrån hemmet?

§ 2.

Till ordförande i nästa diskussionsstämma valdes Rudolf Håkansson. Till sekreterare till nästa diskussionsstämma valdes Folke Prensén och Hjalmar Karlsson.

§ 3.

Till frågoframställare valdes efter öppen omröstning Per Jönsson med 21 röster och Hjalmar Karlsson med 19 röster.

§ 4.

Inledde Rudolf Håkansson sitt ämne. Han framhöll, att det var till stor fördel för ungdomen att komma ut från hemmet och särskilt för

dem som ämnar bliva jordbrukare. Men även för hantverkaresöner är det bra att komma bort från hemmet, för då kunna de få lära sig något nytt inom den hantverksgrenen, som fadern inte kunde. För flickor är det också nyttigt att komma ut från hemmet, för då kunna de få lära sig matlagning och mycket annat, som kan bidra till att kvinnan rätt fullt fyller sina plikter, när hon får ett hem att förestå. Inledaren ansåg det vara nyttigt att vistas borta från hemmet en tid. Sedan överlämnade han sitt ämne till diskussion.

Pontus Persson framhöll, att, när en son skall övertaga en gård efter sina föräldrar, så brukar det ofta vara fallet, att han ingenting kan, och därför är det bra att komma ut och få lära sig en del saker och ting.

Ivar Andersson instämde med inledaren, att det var bra att komma bort ifrån hemmet en tid, ty hemma får man ej någon vidare utbildning.

Karl Fredriksson tyckte, att det var bäst att få vara hemma, men vill man förvärva sig kunskaper, så måste man begiva sig ifrån hemmet.

Gustav Andersson lyekte sig ha funnit, att för en del personer kan det vara bra att komma ut, men för andra kan det vara till skada. Thut vad det beträffar bildning och kunskaper, kan man, om man är energisk, förskaffa sig hemma lika bra, som när man reser bort.

Agronom Idner framhöll, att särskilt för

lantbrukare var det till nytta att komma ut ifrån hemmet och få se, hur andra sköta sina jordbruk, för det finns knappast två gårdar, som sköta sin jord lika. Men det är ej alla, som ha tillfälle att resa ifrån sina hem, men för dem, som det ha är det nyttigt att gea sig bort ifrån hemmet.

Kandidat Ohlner höll starkt på att, om barnen har ett gott hem, så är det bäst för dem att få vara hemma, däremot för dem, som ha dåliga hem, kan det vara bra att komma bort. Men även för andra kan det ha sitt värde att komma bort ifrån hemmet, för det lär dem att bättre sätta värde på sina hem, än vad de skulle göra om de går hemma all sin tid. Komma barnen bort för tidigt, kan det vara till skada för dem.

§ 5.

Diskussionen förklarades avslutad.

§ 6.

Närsta fråga inleddes av Gustav Andersson och lydde: Varför emigreras så mycket, och vad kunna vi göra för att hämma emigrationen? Inledaren framhöll, att orsaken till att folk emigrerar så mycket är vinningslystnad samt begär efter pengar. Att de mesta emigrera till Amerika beror till största delen på att den amerikanska dollarn mångdubblas, när den skickas till ett annat land. Det är ej så många, som komma tillbaka ifrån Amerika, enligt statistiken en på var 500 de, som reser dit. En annan orsak, som inverkar, är rädslan

för exercisen, men inledaren ansåg, att det var mycket dåligt att resa till Amerika för exercisens skull, för varje svenske man bör väl hjälpa till att försvara sitt fosterland. Att man drar sig för exercisen, beror på att man blir illa behandlad av officerarna, det brukar ofta vara fallet, att, när ungdomen kommer in på exercisfältet så har den någon liten känsla för sitt fosterlands försvar, men på grund av den dåliga behandlingen, så går försvarskänslan bort under tiden de ligga där. Samt den förlängda värnplikten gör nog sitt till att öka emigrationen. Till den förlängda värnplikten bidrog bondetåget i viss mån, för de åtog sig det då, när de voro samlade i Stockholm. Inledaren ville ej påstå, att man skulle motverka exercisen, för vi måste ha den, så länge den finns i andra land. Vad som skulle verka hämmande på emigrationen vare, att de värnpliktige blevo bättre behandlade av sina officerare. Dessa skulle implantera fosterlandskärllek hos de ungdomar, som de ha att göra med. Egna hemskörelsen är ju till för att verka hämmande på emigrationen, det gör den nog i viss mån, men ej i sådan utsträckning, som man först föreställde sig. Folkpensioneringen skulle kanske motarbeta emigrationen, men det är föga troligt, isynnerhet som ungdomen är missbelåten med den, för de tänka, att de aldrig blir så gamla som 67 år, och då ha de ingen nytta av sina utlagda pengar. Inledaren betonade återigen, att den, som reser till Amerika för exercisens

skull, är feg, men ungdomen borde på exercisfältet bemötas bättre av sina officerare, så kunde detta missförhållande i hög grad minskas. Han överlät därefter ämnet till diskussion.

Kandidat Odhner framhöll, att med emigrationen sammanhänger många frågor, att det är svårt att utreda, men han lyckte, att inledaren avvek för mycket ifrån ämnet. Han gick med på att en del officerare sköta sin plats dåligt, men så är ej förhållandet med alla. Han ansåg att bondetåget ej stod i något samband med emigrationen. Ungdomen kan reda sig lika bra i Sverige, men det kan också vara bra att komma till Amerika och se, hur de ha det där. Exercisen behöves ej skrämma någon till Amerika, men officerarna borde bättre förstå att leda ungdomen, så kunde exercisen bliva mera fröjande, än vad den nu är.

Gustaf Andersson sade, att en sak, som man inte gillar, angriper man naturligtvis, men sade sig ej ha någonting emot värnplikten.

Ivar Andersson yttrade, att Amerika är ett mycket finare land än här, och folket där för ett mycket finare liv än här. Kriget borde avrotas bort, för det bidrager till emigrationen.

Karl Fredriksson ansåg, att en, att en orsak till emigrationen är att officerarna uppför sig illa emot beväringen.

Agronom Perner yttrade, att orsakerna till emigrationen äro många, men de flesta resa till Amerika för att skaffa sig pengar för att sedan resa tillbaka till Sverige igen och där skaffa sig ett hem. Men man får ej tro att det är bättre i alla avseenden, Amerika än i Sverige. Vad angår officerarna, så äro de äldre mycket mera hyggliga och uppföra sig bättre emot beväringen, än de yngre officerarna. Exercisen är i allmänhet hård och sträng, men man får på samma gång lära sig discipline, och man måste underordna sig dem, som inom det facket står högre än en själv. Sznahemsrörelsen har ej gjort så mycket emot emigrationen som den ekonomiska utveckling, som Sverige under de senaste åren har genomgått. Emigrationen minskas betydligt ju större jordbrukande befolkning ett land har. Pensioneringen gör ej något nämnvärt emot emigrationen.

Ponhus Persson sade, att det var bra att komma till Amerika, för där kan man tjäna mycket pengar.

Nikard Nilsson betonade, att det ej var att undra på, att så många resa till Amerika för exercisens skull, för befälet tar sig större rättigheter, än de skulle ha, vid behandlingen av beväringen.

Agronom Perner yttrade, att vissa av befälet vid Grenadjärregementet i Karlskrona torde vara mindre lämpliga.

Karl Fredrikson sade, att det befäl, som komma från de lägre folkklasserna är mycket bättre som befäl än det, som kommer från de högre klasserna.

Ivar Andersson yttrade, att det befäl, som kommer från de högre klasserna är bättre som befäl. Han framhöll, att det mesta folket, som reser till Amerika ej kommer tillbaka.

Victor Johansson framhöll, att man ej behöver resa till Amerika för exercisens skull, för går allting annat, så går väl den lilla tiden man ligger där.

Ewert Persson ansåg, att befälet vid Grenadjärerna i Karlskrona ej är värre än på andra platser. Det är ingen skillnad.

Kandidat Odhner framhöll, att officerarna har ett svårt yrke då de alltid få bereda sig för en syssla, som de kanske alldeles få utöva. Men vi behöva nog, bättre officerare.

I Tyskland har emigrationen upphört, änskönt de ha så lång värnplikt, vilket visar, att värnplikten ej behöver inverka.

Nikard Nilsson yttrade, att de, som ej ha exercerat, väl kunna säga, att det ej är så farligt, men när de ha varit där, så säger de annat.

Ewert Persson sade, att man ej kan ha förtroende för officerarna, när de göra anmärkning på och sätta en i arrest för en aldrig så liten förseelse.

Kandidat Ödhner ansåg, att man fick ej döma alla officerarna efter en, som begår dumheter.

Edvin Andersson tyckte, att värnplikten väl inte kunde vara så svår, som det under aftonen hade blivit framhållet.

Nikard Nilsson berättade, en del om Västgöta-manövern, då beväringen fick både frysa och svälta samt göra långa och ansträngande marscher med ringa vila.

Pontus Persson yttrade, att, när befälet alltid svår och skället, så blir man likanöjd med exercisen.

Agronom Perner framhöll, att Västgöta-manövern var mycket svår, men den var också bra, för på den följde inga vidare sjukdomar trots den svåra väderleken, som var rådande under tiden. Men höll man bara modet uppe, så gick det ganska bra, fast det var svårt många gånger.

Rudolf Hakansson tyckte, att det var ej så farligt att exercera, så man borde inte skämma någon med det, för han hade många koliga minnen från sin exercistid.

Erikstav Andersson yttrade, att ibland fick man fara illa och ha det svårt, men det gick väl över, han hade mest emot officerarnas uppförande mot beväringen.

§ 7.

Diskussionen förklarades avslutad.

§ 8.

Stämman beslöt, att Diskussionen skulle

utgöra svar på frågan.

§ 9.

Discussionstämman förklarades avslutad.

Enligt uppdrag
Algot Petersson,
sekr.

Hurt Ikuin
ordf.

Justeras:
Otto Jonsson.

Viktor Johansson.